

Titulació	Tipus	Curs
Estudis Avançats de Llengua i Literatura Catalanes	OB	1

Professor/a de contacte

Nom: Victor Martinez Gil

Correu electrònic: victor.martinez@uab.cat

Equip docent

(Extern) Lluís Cifuentes Comamala

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

El mòdul ofereix una orientació general sobre les tècniques i els coneixements fonamentals per a l'edició i correcció de textos catalans d'èpoques diferents. Aquests continguts aniran a càrrec de Lluís Cifuentes (edició de textos medievals, bloc 1) i de Víctor Martínez-Gil (edició de textos contemporanis i correcció de textos, bloc 2).

Resultats d'aprenentatge

1. CA01 (Competència) Intervenir en processos editorials de fixació, correcció i revisió de textos.
2. CA01 (Competència) Intervenir en processos editorials de fixació, correcció i revisió de textos.
3. CA02 (Competència) Elaborar edicions de textos catalans de totes les èpoques en els àmbits acadèmic o editorial.
4. CA02 (Competència) Elaborar edicions de textos catalans de totes les èpoques en els àmbits acadèmic o editorial.
5. CA03 (Competència) Generar informes o ressenyes sobre edicions de textos catalans de totes les èpoques.

6. KA01 (Coneixement) Reconèixer els problemes i les exigències dels textos de diferents tipologies i èpoques per fer-ne l'edició i la correcció amb rigor filològic.
7. KA01 (Coneixement) Reconèixer els problemes i les exigències dels textos de diferents tipologies i èpoques per fer-ne l'edició i la correcció amb rigor filològic.
8. KA02 (Coneixement) Definir els diferents models d'edició filològica de textos catalans de diferents èpoques.
9. KA02 (Coneixement) Definir els diferents models d'edició filològica de textos catalans de diferents èpoques.
10. KA03 (Coneixement) Informar sobre els mètodes usats històricament en l'edició i la correcció de textos catalans.
11. SA01 (Habilitat) Aplicar de manera rigorosa els criteris d'edició i de correcció a textos catalans de diferents tipus i èpoques.
12. SA02 (Habilitat) Aplicar amb coherència els criteris de modernització gràfica a textos catalans prenormatius.
13. SA03 (Habilitat) Fer servir les noves tecnologies en l'àmbit de l'edició i la correcció de textos catalans.
14. SA04 (Habilitat) Analitzar les característiques lingüístiques de textos catalans per fer-ne l'edició amb rigor filològic.

Continguts

Bloc 1. Edició de textos medievals (Lluís Cifuentes)

1. La lectura i l'edició del text medieval: la paleografia.
2. La comprensió del continent: la codicologia.
3. La utilitat i comprensió dels complements: la diplomàtica.
4. Els arxius i les biblioteques medievals. Es faran visites a la Biblioteca de Reserva de la UB, a l'Arxiu Històric de Protocols de Barcelona i a l'Arxiu de la Catedral de Barcelona.

Bloc 2. Edició de textos contemporanis i correcció de textos (Víctor Martínez Gil)

1. Principis generals i terminologia. Què vol dir editar un text. Original i còpies. Lliçons, variants d'autor i variants de tradició, errors. Distinció entre lliçons formals i substancials. La bibliografia textual. Autors i correctors. Textos prefabrians i textos postfabrians.
2. Models d'edició. Reproducció mecànica. Edició diplomàtica. Edició interpretativa. Edició crítica: tria del text base i voluntat d'autor. Tractament de les lliçons formals i substancials. Edicions divulgadores i normativitzadores.
3. La filologia d'autor. Crítica de les variants i models d'edició. Crítica genètica i models d'edició. Lectura de textos teòrics i anàlisi d'edicions.
4. Crítica textual i crítica literària.
5. Criteris de correcció dels textos.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-------	------	--------------------------

Tipus: Dirigides

Assistència i debats a classe	50	2	CA01, KA01, KA02, KA03, SA04
Tipus: Supervisades			
Tutorització i assessorament	70	2,8	CA01, KA01, KA02, KA03, SA03, SA04
Tipus: Autònomes			
Estudi i elaboració de treballs	120	4,8	CA01, CA02, CA03, KA01, SA01, SA02, SA03, SA04

- Classes expositives (activitats dirigides)
- Realització d'activitats pràctiques (activitats supervisades)
- Participació en activitats complementàries (activitats supervisades)
- Debats (activitats dirigides)
- Elaboració de treballs (activitats autònomes)
- Presentació oral de treballs (activitats supervisades)

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exposició oral	25 %	2	0,08	CA03, KA02, KA03, SA04
Prova escrita	25 %	3	0,12	CA03, KA01, KA02, KA03
Redacció i lliurament de treballs	50 %	5	0,2	CA01, CA02, CA03, KA01, KA03, SA01, SA02, SA03, SA04

Avaluació

Redacció i lliurament de treball bloc 1: 25 % de la nota final

Prova escrita sobre contingut de bloc 1: 25 % de la nota final

Redacció i lliurament de treball bloc 2: 25 % de la nota final

Exposició oral sobre filologia d'autor i correcció de textos: 25 % de la nota final

- Caldrà tenir una participació activa al mòdul. En el cas que alguna activitat d'avaluació no obtingui la nota mínima de 5 sobre 10 l'estudiant podrà repetir-la en un període de recuperació establert pel calendari del curs. La nota màxima de recuperació és 5 (Aprovat).

- En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i data de revisió de les qualificacions.
- En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.
- En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, assegurant que tot l'estudiantat hi pot accedir.
- L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.
- En aquesta assignatura, no es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) en cap de les seves fases. Qualsevol treball que inclogui fragments generats amb IA serà considerat una falta d'honestat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

AVALUACIÓ ÚNICA

1. Presentació oral (50 %)
2. Treball escrit (25%)
3. Treball escrit (25%)

L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi completat més del 30% de les activitats d'avaluació.

S'aplicarà el mateix sistema de recuperació que per a l'avaluació continuada.

Bibliografia

Bloc 1

M. Josepa ARNALL I JUAN, *El llibre manuscrit*, Barcelona, Universitat de Barcelona / Eumo, 2002.

Pere BOHIGAS I BALAGUER, *Sobre manuscrits i biblioteques*, Barcelona, Curial / Publ. Abadia de Montserrat (Textos i estudis de cultura catalana, 10), 1985.

Franca BRAMBILLA AGENO, *L'edizione critica dei testi volgari*, Pàdua, Antenore, 1984 [molt complet].

Albert DEROLEZ, *The Palaeography of Gothic Manuscript Books: From the Twelfth to the Early Sixteenth Century*, Cambridge, Cambridge University Press, 2006 (2a ed.).

Víctor MARTÍNEZ-GIL (coord.), *L'edició de textos: història i mètode*, Barcelona, EDIUOC / Pòrtic, 2002.

Agustín MILLARES CARLO [con la col. de José Manuel RUIZ ASENCIO], *Tratado de paleografía española*, Madrid, Espasa-Calpe, 1983 (3a ed.), 2 vol.

Laureà PAGAROLAS I SABATÉ, "Tipología documental y posibilidades de aprovechamiento histórico de los libros notariales catalanes", dins *Aragón en la Edad Media. Perspectivas actuales sobre las fuentes notariales de la Edad Media. Sesiones de trabajo. Seminario de Historia Medieval*, Saragossa, Universidad de Zaragoza, 2004, p. 47-82

Ángel RIESCOTERRERO, *Introducción a la paleografía y la diplomática general*, Madrid, Síntesis, 1999.

Elisa RUIZ GARCÍA, *Manual de codicología*, Madrid, Fundación Germán Sánchez Ruipérez / Pirámide, 1988 [2a ed.: Introducción a la codicología, 2002].

Traces: base de dades bibliogràfica. <<https://traces.uab.cat/>>

Enllaços web:

Direcció General d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni (Generalitat de Catalunya).
<https://cultura.gencat.cat/ca/departament/estructura_i_adreces/organismes/dgpc/>

Portal de archivos españoles (PARES). <<http://pares.culturaydeporte.gob.es/inicio.html>>

Arxiu de la Corona d'Aragó [Arxiu Reial de Barcelona].
<<http://www.culturaydeporte.gob.es/archivos-aca/ca/portada.html><http://ca.www.mcu.es/archivos/MC/ACA/>>

Biblioteca de Catalunya: fons i col·leccions. <<http://www.bnc.cat/Fons-i-col·leccions>>

M. Josepa ARNALL, *Diccionari del llibre manuscrit*. <<https://www.ub.edu/ubterm/obra/llibre-manuscrit/>>

Vicenç BELTRÁN, Gemma AVENOZA, Lourdes SORIANO et al., *Bibliografia de Textos Catalans Antics* (BITECA). <https://bancroft.berkeley.edu/philobiblon/biteca_ca.html>

Lluís CIFUENTES i Antònia CARRÉ, *Sciència.cat: la ciència en la cultura catalana a l'Edat Mitjana i el Renaixement*. <<https://www.sciencia.cat>> [útil pàgina d'enllaços i bases de dades]

Lluís CIFUENTES i Carmel FERRAGUD, *MedCat: Corpus Medicorum Catalanorum*.
<<https://medcat.sciencia.cat/ca/recursos>> [recursos per a arxius i documents medievals i moderns]

Adriano CAPELLI, *Dizionario di abbreviature latine ed italiane*, Milà, Ulrico Hoepli, 1973 (6a ed.).
<http://hist.msu.ru/departments/8823/projects/Cappelli/index.php?sphrase_id=119691>

Eulàlia DURAN i Maria TOLDRÀ, *Manuscripts Catalans de l'Edat Moderna* (MCEM). <<https://mcem.iec.cat>>

Bloc 2

1. Manuals i repertoris crítics

Alberto BLECUA, *Manual de crítica textual*, Madrid, Castalia, 1988.

Gianfranco CONTINI, *Breviario di ecdotica*, Torí, Einaudi, 1992 (1ª ed. 1986).

Gianfranco CONTINI, *Varianti e altra linguistica*, Torí, Einaudi, 1970.

Philip GASKELL, *A New Introduction to Bibliography*, Oxford, 1974 (1ª ed. 1972).

Almuth GRÉSILLON, *Éléments de critique génétique. Lire les manuscrits*, París, Puf, 1994.

Dante ISELLA, *Le carte mescolate. Esperienze di filologia d'autore*, Pàdua, Liviana, 1987.

Paola ITALIA & Giulia RABONI, *Che cos'è la filologia d'autore*, Roma, Carocci, 2010.

Roger LAUFER, *Introduction à la textologie. Vérification, établissement, édition des textes*, París, Larousse, 1972.

Vicent MARTINES, *L'edició filològica de textos*, València, Universitat de València, 1999.

Víctor MARTÍNEZ-GIL (coord.), *Models i criteris de l'edició de textos*, Barcelona, Ediuoc, 2013.

Miguel Ángel PÉREZ PRIEGO, *La edición de textos*, Madrid, Síntesis, 1997.

Pasquale STOPPELLI (ed.), *Filologia dei testi a stampa*, Bolonya, il Mulino, 1987.

Alfredo STUSSI, *Introduzione agli studi di filologia italiana*, Bolonya, il Mulino, 1994.

Alfredo STUSSI (ed.), *Fondamenti di critica testuale*, Bolonya, il Mulino, 1998.

Joan R. VENY-MESQUIDA, *Criticar el text. Per a una metodologia de l'aparat crític d'autor*, Lleida, Aula Màrius Torres & Pagès Editors, 2015.

2. Mètodes i problemes d'edició de textos catalans contemporanis

Jaume AULET, "Uns quants epistolaris publicats recentment: comentari i reflexió", *Els Marges*, núm. 57 (desembre 1996), p. 83-95.

JoséMaría BLECUA, *Sobre el rigor poético en España y otros ensayos*, Barcelona, Ariel, 1977.

Pere FARRÉS et al., "Per a una edició de les obres completes de Jacint Verdaguer", *Anuari Verdaguer*, núm. 2 (1987), p. 187-203.

Tomàs GARCÉS, "El rigor poètic de Josep Carner", dins *Sobre Salvat-Papasseit i altres escrits*, Barcelona, Selecta, 1972, p. 185-209.

Víctor MARTÍNEZ-GIL, "Algunes consideracions sobre l'edició de textos pre-fabrians", *Els Marges*, núm. 50 (juny 1994), p. 41-63.

Víctor MARTÍNEZ-GIL, "Correctors i escriptors en la literatura catalana: el concepte de coautoria lingüística", *Llengua & Literatura*, núm. 8 (1997), p. 189-218.

Marcel ORTÍN, "Criteris i límits de l'ortografiació en l'edició filològica (amb exemples de la prosa de Josep Carner anteriors a les Normes de 1913)", *Anuari Verdaguer*, núm. 16 (2008), p. 399-419.

Marcel ORTÍN, "Sobre el text crític de *La creació d'Eva i altres contes*", *Els Marges*, núm. 123 (hivern 2021), p. 10-53.

Ramon PINYOL I TORRENTS, "L'edició de textos vuitcentistes. Les edicions impreses", *Anuari Verdaguer*, núm. 16 (2008), p. 385-398.

August RAFANELL, "Les reedicions de la 'Biblioteca Catalana' (1919-1922)", *Estudis Romànics*, vol. XXXIX (2017), p. 107-136.

Albert ROSSICH, "Criteris d'edició (Textos clàssics de l'Edat Moderna)", dins Albert Rossich & Pep Valsalobre (ed.), *Poesia catalana del barroc. Antologia*, Bellcaire d'Emporda, Edicions Vitel·la, 2006, p. 25-36.

David SERRANO, "Edició i recepció de *K.L. Reich*, de Joaquim Amat-Piniella", *Els Marges*, núm. 61 (setembre 1998), p. 89-99.

Joan R. VENY-MESQUIDA, "La revisió de la pròpia obra en els escriptors contemporanis: notes per a una tipologia de motius", *Estudis Romànics*, vol. XXVI (2004), p. 155-181.

Joan R. VENY-MESQUIDA, "Variants d'autor: una tipologia de tipologies", dins DD.AA., *Som per mirar (II). Estudis de literatura i crítica oferts a Carles Miralles*, Barcelona, Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona, 2014, p. 25-56.

3. Escriptura i història del llibre

Svend DAHL, *Historia del libro*, Madrid, Alianza Universidad, 1992.

Hipólito ESCOLAR, *Historia universal del libro*, Madrid, 1993.

Joan FUSTER, *L'aventura del llibre català*, Barcelona, Empúries, 1992 (1ª ed. 1972).

Ignace J. GELB, *Historia de la escritura*, Madrid, Alianza Universidad, 1976.

Miquel JOSEPH i MAYOL, *Com es fa un llibre. Diccionari de les arts gràfiques*, Barcelona, Pòrtic, 1991.

Manuel LLANAS, *El llibre i l'edició a Catalunya: apunts i esbossos*, Barcelona, Gremi d'Editors de Catalunya, 2001.

Manuel LLANAS, *Sis segles d'edició a Catalunya*, Lleida, Pagès Editors / Eumo Editorial, 2007.

Albert MANENT, *Escriptors i editors del nou-cents*, Barcelona, Curial, 1984.

Jesús TUSON, *L'escriptura*, Barcelona, Empúries, 1996.

Irene VALLEJO, *L'infinit dins d'un jonc*, Barcelona, Columna, 2020.

4. Altres obres de referència per a l'edició i correcció de textos

Josep BARGALLÓ VALLS, *Manual de mètrica i versificació catalanes*, Barcelona, Empúries, 1991.

Josep Anton CASTELLANOS, "L'ortoèpia segons Fabra", *Els Marges*, núm. 42 (juny 1990), p. 83-91.

Vicent de MELCHOR, "L'ortoèpia tradicional i la pronunciació de les <-r> finals", *Els Marges*, núm. 58 (setembre 1997), p. 100-107.

Josep M. MESTRE; Joan COSTA; Mireia OLIVA & Ricard FITÉ, *Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos*, Vic, Eumo editorial, 1995.

Salvador OLIVA, *Mètrica catalana*, Barcelona, Quaderns Crema, 1980. O també: *Introducció a la mètrica*, Barcelona, Quaderns Crema, 1986.

Josep M. PUJOL & Joan SOLÀ, *Ortotipografia. Manual de l'autor, l'autoeditor i el dissenyador gràfic*, Barcelona, Columna, 1995.

Albert ROSSICH, "Una qüestió d'història de la llengua a l'edat moderna: el reconeixement de la vocal neutra", dins Pep Balsalobre & Joan Gratacós (ed.), *La llengua catalana al segle XVIII*, Barcelona, Quaderns Crema, 1995, p. 119-200.

Mila SEGARRA, *Història de l'ortografia catalana*, Barcelona, Empúries, 1985.

Alfons SERRA i BALDÓ & Rossend LLATAS, *Resum de poètica catalana. Mètrica i versificació*, Barcelona, Barcino, 1981 (1^a ed. 1932).

Joan SOLÀ, *Del català incorrecte al català correcte. Història dels criteris de correcció lingüística*, Barcelona, Edicions 62, 1977.

Joan R. VENY-MESQUIDA, *Primera lliçó sobre mètrica catalana*, Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2024.

5. Enllaços web (edició de textos):

Càtedra Màrius Torres. <<http://www.catedramariustorres.udl.cat/materials/index.php>>

Institut de textos & manuscrits moderns (ITEM). <<http://www.item.ens.fr/>>

Digital variants. <<http://www.digitalvariants.org/>>

Madame Bovary. <<http://www.bovary.fr/>>

Programari

Cap

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TEm) Teoria (màster)	1	Català	primer quadrimestre	tarda